

Temat 4: Znaczenie orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego w procesie legislacyjnym

1. Rozbudowany opis szkolenia: cele dydaktyczne i zakres merytoryczny szkolenia (treść), sposób realizacji zajęć (metody)

1.1. Cele dydaktyczne:

Poszerzenie wiedzy dotyczącej znaczenia orzecznictwa Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego dla procesu legislacyjnego, omówienie skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Omówienie specyficznych zasad dotyczących stanowienia prawa w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego, ze zwróceniem uwagi na występujące różnice pomiędzy wpływem orzecznictwa SN i NSA a orzecznictwa TK na proces legislacyjny. Ukazanie roli i znaczenia uprawnień sygnalizacyjnych Prezesa NSA, Pierwszego Prezesa SN oraz składów orzekających.

1.2. Zakres merytoryczny szkolenia (treść):

- wpływ orzecznictwa Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego na proces legislacyjny – zagadnienia ogólne
- specyficzne zasady dotyczące stanowienia prawa w orzecznictwie SN i NSA
- różnice między wpływem orzecznictwa SN i NSA a orzecznictwa TK na proces legislacyjny
- omówienie aspektów związanych z możliwością bezpośredniego stosowania Konstytucji przez sądy oraz konsekwencji wynikających z odmowy zastosowania niekonstytucyjnego przepisu (wskazanie konkretnych przykładów z orzecznictwa w tym zakresie)
- omówienie konkretnych przykładów nowelizacji przepisów dokonywanych pod wpływem orzecznictwa SN i NSA
- rola i znaczenie uprawnień sygnalizacyjnych Prezesa NSA, Pierwszego Prezesa SN oraz składów orzekających.

1.3. Sposób realizacji zajęć (metody):

Wykład, dyskusja.

2. Forma prowadzenia kursu: wykład.

3. Wymagania wstępne

Pracownicy urzędów obsługujących organy władzy publicznej, zajmujący się tworzeniem i opiniowaniem regulacji prawnych, w szczególności:

- legislatorzy
- uczestnicy aplikacji legislacyjnej
- nie legislatorzy, (w tym także pracownicy tzw. departamentów merytorycznych) realizujących zadania w ramach procesu legislacyjnego

posiadający ponad 3 lata doświadczenia w wykonywaniu zadań z zakresu legislacji.

W przypadkach określonych przez prowadzącego –zapoznanie się treścią rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (ZTP) (Dz.U.2016, poz.283).

4. Efekty kształcenia:

- opanowanie lub utrwalenie wiedzy o znaczeniu orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego dla procesu legislacyjnego
- nabycie umiejętności formułowania przepisów w sposób zgodny z orzecnictwem sądowym w celu wytworzenia dobrych praktyk w zakresie konstruowania norm prawnych
- umiejętność oceny oraz należytego uzasadnienia relacji pomiędzy projektowanym aktem normatywnym a dotychczasowym orzecnictwem SN lub NSA w danej kwestii, zrozumienie znaczenie uprawnień sygnalizacyjnych Prezesa NSA, Pierwszego Prezesa SN oraz składów orzekających, wskazanie konkretnych przykładów nowelizacji dokonywanych pod wpływem orzecznictwa SN i NSA.

5. Źródła i literatura przedmiotu

Biernat T., *Legislacja. Analiza procesu*, Kraków 2016

Działocha K., *Wpływ Konstytucji i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na tworzenie ustaw. Raport Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów*, Przegląd Legislacyjny 2006, XIII/1 (53)

Frąckowiak J., *Rola orzecznictwa Sadu Najwyższego w procesie stanowienia prawa. Raport Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów*, „Przegląd Legislacyjny” 2006, XIII/1 (53)

Hauser R., *Wpływ orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego na tworzenie projektów ustaw. Raport Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów*, Przegląd Legislacyjny 2006, XIII/1 (53)

Krawczyk J. (red), *Procedury tworzenia aktów prawnych*, Warszawa 2013

Proces prawotwórczy w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Wypowiedzi Trybunału Konstytucyjnego dotyczące zagadnień związanych z procesem legislacyjnym - Opracowanie Biura Trybunału Konstytucyjnego dostępne na stronie internetowej Trybunału Konstytucyjnego w katalogu Publikacje/e-publikacje, adres: <http://www.trybunal.gov.pl/publikacje/e-publikacje>

Świątkiewicz J., *Problemy legislacyjne prawa administracyjnego w świetle bieżącej działalności Naczelnego Sądu Administracyjnego*, „Biuletyn Rady Legislacyjnej” 1994, Nr 1

Zalasiński T., *Zasada prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2008.